

Чорнобай П.О.

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ НА РОЗБУДОВУ ГУБЕРНІЇ

І.О. Кочергін.

Катеринославська губернська земська управа в особах:

Біобібліографічне видання/ Упорядн. І. Голуб.

Дніпропетровськ: ДОНУБ, 2010, 132 с.

(Серія: «Достойники Придніпров'я»).

Нещодавно Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека продовжила свою відому серед загалу краєзнавців та тих, хто цікавиться історією Дніпропетровщини, серію робіт під загальною рубрикою «Достойники Придніпров'я». Цього разу це – книга Ігоря Олександровича Кочергіна, докторанта кафедри історії та політичної теорії Національного гірничого університету, відомого своїми науковими працями у колах науковців та краєзнавців. До речі, нещодавно він очолив Дніпропетровську обласну організацію Національної спілки краєзнавців України. Вже сама назва книги говорить про її зміст. Автору окремими фрагментами довелося збирати матеріали про очільників Катеринославської губернської земської управи і, зазначимо, це йому вдалося.

Робота має бібліографічний характер, що і зазначено у назві. Цінним доповненням до змісту книги є архівні дані, зібрані не лише на архівних теренах України, а й в архівосховищах Санкт-Петербурга та Москви.

У вступній узагальнюючій статті «Катеринославська губернська земська управа: склад, структура і коло обов'язків» знаходимо інформацію про те, коли і за яких обставин була створена дана установа. Це дає можливість читачеві легше зрозуміти, з якими труднощами чи проблемами могли зіткнутися голови управи.

І.О. Кочергін зазначає, що коло обов'язків голови земської управи постійно розширювалося, що вимагало і фінансового забезпечення виконання робіт. Автор говорить про склад першої Катеринославської губернської земської управи, зазначаючи, що це були гласні від Олександрівського, Катеринославського та Павлоградського повітів. Проте виникає питання, яке, на жаль, не пояснено, чому з інших повітів губернії не було представників в управі? Але, напевно, відповідь криється у тексті самого «Положення про губернські та повітові земські установи», у якому говориться, що управа має складатися з голови та шістьох членів, обраних губернським земським зібранням на три роки.

Цікавою є інформація про зростання платні членам управи, яка була пов'язана з розширенням службових обов'язків, покладених на керівництво управи.

Окремі нариси в книзі (а їх загалом 10) присвячені огляду діяльності першого голови земської управи Д. М. Бразоля та голів губернської земської управи, які у різний час обіймали цю посаду, – М.Б. Герсєванова,

Н.І. Штананського, П.О. Янченка, І.В. Бурхановського, В.І. Карпова, М.В. Родзянка, І.К. Абази, К.Д. Гесберга та останнього голови земської управи А.В. Новака. Як відомо, «Положення» про впровадження земств було підписане царем 1 січня 1864 року. Але, як це видно і з рецензованої книги, земські установи – губернські і повітові управи – фактично були створені лише у 1866 році. Нариси-портрети земських діячів різні за обсягом, що, судячи з усього, визначалося наявністю чи відсутністю літературних і джерельних відомостей про них. В нарисах знаходимо цікаві подробиці як біографій земських діячів, так і функціонування самих земських установ.

Також вартий уваги ілюстративний матеріал, портрети деяких голів губернської земської управи, види міських вулиць, будинки ряду адміністративних установ та навчальних закладів. Зображення приміщення губернської земської управи, яке, як зазначає автор, збереглося до наших днів, бажано було б доповнити інформацією про те, кому ця будівля належить нині.

Загалом, книга, написана І.О. Кочергіним, складає позитивне враження і стане у нагоді всім, хто цікавиться історією нашого краю.

Надійшла до редколегії 07.05.2010 р.